

Sygn. akt VI RCa 253/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2019 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Hanna Niewiadomska
Sędziowie:	Zofia Rutkowska (spr.) Robert Kłosowski
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Anna Greifenberg - Krupa

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2019 roku w Olsztynie na rozprawie
sprawy z powództwa **małoletniego M. B.** reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową K. G.
przeciwko **P. B.**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 27 czerwca 2019 roku, sygn. akt III RC 802/18

I. Oddała obie apelacje.

II. Koszty procesu za instancję odwoławczą wzajemnie znosi.

Robert Kłosowski Hanna Niewiadomska Zofia Rutkowska

Sygn. akt VI RCa 253/19

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 27 czerwca 2019 r. wydanym w sprawie III RC 802/18 zasądził od pozwanego P. B. na rzecz małoletniego M. B. kwotę 1 100 zł miesięcznie tytułem podwyższonych alimentów, płatną do rąk matki małoletniego powoda K. G., do 10-go dnia każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 01 listopada 2018 r., w miejsce alimentów w kwocie po 1 000 zł miesięcznie, zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie III RC 465/15 (punkt I), oddalił powództwo w pozostałej części (punkt II), nakazał ściągnąć od pozwanego P. B. na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy w Olsztynie) kwotę 60 zł tytułem opłaty sądowej, od uiszczenia której powód

był zwolniony z urzędu (punkt III), koszty procesu między stronami zniósł wzajemnie (punkt IV) oraz nadał wyrokowi w punkcie I rygor natychmiastowej wykonalności (punkt V).

W uzasadnieniu Sąd powołując się na treść art. 135 kro i art. 138 kro, uznał, że doszło do zmiany stosunków uzasadniającej nieznaczne zwiększenie wysokości świadczenia alimentacyjnego pozwanego względem syna. Podkreślił, że od czasu ostatniego wyrokowania w przedmiocie alimentów wzrosły koszty życia. Małoletni zaś znajduje się w okresie wzmoczonego rozwoju, co wiąże się z koniecznością zakupu ubrania i obuwi, a także z wzrostem wydatków na jego wyżywienie. Sąd Rejonowy dostrzegł jednak, że w dacie poprzedniego orzekania o obowiązku alimentacyjnym pozwanego względem małoletniego zostało uwzględnione, że był on bardzo aktywnym dzieckiem, uczęszczającym na liczne zajęcia dodatkowe oraz że pozwany aktywnie uczestniczył w życiu syna, starał się zapewnić mu atrakcyjne formy spędzania czasu, kupował ubrania i zabawki tym samym brak było podstaw aby w całości obciążyć go obowiązkiem lożenia na utrzymanie małoletniego. W ocenie Sądu kwota po 1 100 zł miesięcznie aktualnie jest adekwatna do usprawiedliwionych potrzeb małoletniego, jak i możliwości zarobkowych pozwanego.

Apelację od powyższego wyroku wywiodły obie strony.

Powód w zaskarżył przedmiotowe rozstrzygnięcie w części, tj. w zakresie punktu II i IV zarzucając:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegający na uznaniu, że pozwany ponosi dodatkowe koszty utrzymania małoletniego, podczas gdy z zebranego materiału dowodowego nie wynika, aby partycypował on w kosztach utrzymania dziecka poza ustalonymi alimentami,
2. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nierozważenie w sposób wszechstronny zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz jego dowolną ocenę sprzeczną z doświadczeniem życiowym i zasadami logicznego rozumowania, polegającą na nieprawidłowej ocenie możliwości zarobkowych pozwanego, jak też niezasadnym nieuwzględnieniu twierdzeń matki powoda dotyczących kosztów jego utrzymania,
3. art. 138 kro w zw. z art. 135 § 1 i 2 kro poprzez błędne przyjęcie, że nie nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca podwyższenie alimentów, podczas gdy bezsporne jest, że znacznej poprawie uległa sytuacja majątkowa pozwanego, a pozwany w znikomym zakresie czyni osobiste starania o utrzymanie i wychowanie syna.

W konsekwencji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powód zaprzeczył aby pozwany poza uiszczaniem alimentów ponosił dodatkowe koszty jego utrzymania oraz by czynił osobiste starania o jego utrzymanie i wychowanie. Podkreślił, że pozwany z uwagi na charakter wykonywanej pracy często nie wykonuje kontaktów z nim, albo wykonuje je w niepełnym zakresie. Zwrócił uwagę, że od czasu ostatniego wyrokowania w przedmiocie alimentów minęły ponad trzy lata. Od tego czasu nie tylko znacznie wzrosły koszty jego usprawiedliwionego utrzymania, ale również znacznie poprawiła się sytuacja majątkowa pozwanego.

Pozwany zaskarżył przedmiotowy wyrok w części, tj. co do punktu I, III i IV zarzucając mu:

1. obrazę art. 135 § 1 kro w zw. z art. 138 kro poprzez ich niewłaściwe zastosowanie skutkujące błędnym przyjęciem, że mimo nie wystąpienia istotnej zmiany sytuacji i potrzeb powoda, zaistniała potrzeba podwyższenia jego obowiązku alimentacyjnego wobec syna,
2. naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie polegającej na:
 - pominięciu okoliczności, że sytuacja majątkowa matki powoda polepszyła się – uzyskuje większe zarobki, pobiera świadczenie 500+, korzysta z ulgi na dziecko przy rocznym rozliczeniu podatku,

- przyjęciu, że sam „wzrost kosztów życia” świadczy o istotnej zmianie stosunków, podczas gdy inflacja dotyka również jego i jego rodzinę,
- nie wzięciu pod uwagę zmiany jego sytuacji rodzinnej i osobistej,
- nieprawidłowym ustaleniu, że alimenty w kwocie po 1 100 zł miesięcznie pozostają w granicach jego możliwości majątkowych i zarobkowych,
- błędnym uznaniu, że otrzymuje on kwotę 540 zł tytułem rozłąki z synem, podczas gdy z uwagi na zmianę jego sytuacji osobistej i rodzinnej, świadczenie to rozkłada się na cztery osoby,

3. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego, która miała wpływ na treść orzeczenia poprzez przyjęcie, że od czasu ostatniego orzekania znacząco wzrosły koszty życia podczas gdy z informacji GUS w O. wynika, że w 2018 r. ceny wzrosły jedynie o 1,5 %.

W konsekwencji pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości, oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych. Z daleko posuniętej ostrożności procesowej wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia w punkcie I poprzez ustalenie podwyższonego obowiązku alimentacyjnego od czerwca 2019 r.

W uzasadnieniu wskazał, że od czasu ostatniego ustalenia wysokości jego obowiązku alimentacyjnego względem syna nie doszło do istotnej zmiany stosunków, która uzasadniałaby jego podwyższenie. Podkreślił, że sam fakt wzrostu cen nie uzasadnia podwyższenia świadczenia alimentacyjnego, gdyż dotyka on nie tylko uprawnionego, ale i zobowiązanego. Zwrócił uwagę, że zmianie uległa jego sytuacja osobista i życiowa – ożenił się i wraz z żoną wychowuje dwójkę jej dzieci i z tego tytułu ponosi dodatkowe wydatki związane z prowadzeniem gospodarstwa domowego. Sytuacja majątkowa matki małoletniego z kolei znacznie się poprawiła – osiąga znacznie wyższe dochody, otrzymuje świadczenie wychowawcze 500+.

Pozwany w odpowiedzi na apelację powoda wniósł o jej oddalenie w całości.

W uzasadnieniu wskazał, że swój obowiązek alimentacyjny realizuje nie tylko poprzez regularne łożenie alimentów ale i przez osobiste starania o wychowanie syna. Podał, że spędza czas z dzieckiem i w tym czasie ponosi koszty jego utrzymania, zapewnia mu atrakcje. Zwrócił uwagę, że od czasu ostatniego orzekania w przedmiocie alimentów nie doszło do istotnej zmiany stosunków, która uzasadniałaby ich podwyższenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zarówno apelacja strony powodowej jak i pozwanego są niezasadne i nie zasługują na uwzględnienie.

Sąd I instancji prawidłowo ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie i na podstawie tak poczynionych ustaleń wyciągnął wnioski, które Sąd Okręgowy w pełni aprobuje.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że słusznie powołał się Sąd I instancji na treść art. 138 kro, zgodnie z którym, w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumieć należy wszelkie modyfikacje w statusie ekonomicznym stron mające wpływ zarówno na zwiększenie, jak i na zmniejszenie zakresu usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz zwiększenie lub zmniejszenie zakresu możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. Natomiast w art. 135 § 1 kro ustawodawca wskazał zasadnicze przesłanki, od których zależy zakres obowiązku alimentacyjnego, a jeżeli obowiązek ten ma charakter świadczenia pieniężnego – jego wysokość. Pierwszą przesłankę stanowią usprawiedliwione potrzeby uprawnionego, zaś drugą pozytywną przesłankę wpływającą na zakres świadczeń alimentacyjnych stanowią majątkowe możliwości zobowiązanego. Określenie takich możliwości wymaga ustalenia wysokości comiesięcznych dochodów, np. z tytułu wynagrodzenia za pracę.

W niniejszej sprawie bezspornym jest istnienie obowiązku alimentacyjnego pozwanego względem małoletniego M. B., zaś kwestią sporną była wysokość tego świadczenia. Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że w sytuacji stron doszło do zmiany stosunków, o których mowa w art. 138 kro, a które to uzasadniałyby, jak tego żądał małoletni powód, podwyższenia wysokości obowiązku alimentacyjnego pozwanego. Ustalenia Sądu Rejonowego w tym zakresie są w pełni słuszne i zostały w pełni podzielone przez Sąd Okręgowy. W ślad za Sądem I instancji uznać należy, że wypełniona została dyspozycja art. 138 kro, albowiem ustalenie wysokości alimentów wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie w sprawie III RC 465/15 jest aktualnie nieadekwatne do faktycznych wydatków związanych z utrzymaniem małoletniego dziecka. Bezspornym jest, że małoletni powód ma aktualnie nieco ponad 11 lat, rozwija się intensywnie, pobiera naukę w szkole podstawowej i ma szereg dodatkowych zainteresowań. Nie ulega wątpliwości, że sam upływ czasu spowodował naturalny wzrost wydatków związanych z zabezpieczeniem podstawowych potrzeb dziecka. Trzeba bowiem zauważyć, że wraz z rozwojem dziecka rosną koszty jego utrzymania związane nie tylko z zakupem wyżywienia, ubrania, obuwia, środków higieny ale i związane z rozwijaniem zainteresowań.

W ocenie Sądu Okręgowego pozwany ma możliwości zarobkowe i majątkowe aby łożyć na rzecz syna alimenty w podwyższonej kwocie. Pozwany w złożonej apelacji skoncentrował się na wykazaniu swojej niekomfortowej sytuacji materialnej podnosząc, że posiada liczne zobowiązania finansowe, pracuje w innym mieście i ma na utrzymaniu żonę i dwójkę jej dzieci, przez co nie ma możliwości łożyć na rzecz powoda wyższej kwoty. Wskazać należy, że okoliczności powyższe nie mają znaczenia dla ustalenia wysokości obowiązku alimentacyjnego pozwanego względem syna. Pozwany świadomie zaciągnął zobowiązania kredytowe tym samym ma obowiązek ich spłaty. Nadto brak jest podstaw aby pozwany finansował potrzeby nie swoich dzieci w sytuacji, gdy – jak twierdzi – nie jest w stanie zabezpieczyć potrzeb własnego dziecka. Powód jest synem pozwanego i w pierwszej kolejności musi on zabezpieczyć środki finansowe na jego utrzymanie. Poza tym nie można tracić z pola widzenia, że do niedawna pozwany otrzymywał poza wynagrodzeniem zasadniczym dodatkowe wynagrodzenie w kwocie około 19 000 zł miesięcznie. Tym samym trudno uznać, że podwyższenie alimentów o kwotę 100 zł miesięcznie (1 200 zł rocznie) znacząco uszczupli budżet pozwanego.

Reasumując powyższe, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że powództwo o podwyższenie alimentów było co do zasady słuszne, a wysokość alimentów ustalonych przez Sąd Rejonowy w zaskarżonym wyroku uwzględnia zarówno potrzeby małoletniego powoda, jak i obecną sytuację materialną oraz możliwości zarobkowe pozwanego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił obie apelacje (punkt I wyroku).

Orzeczenie w punkcie II oparto o przepis art. 100 k.p.c., uwzględniając ostateczny wynik sprawy, jak i sytuację materialną stron procesu.

Robert Kłosowski Zofia Rutkowska Hanna Niewiadomska